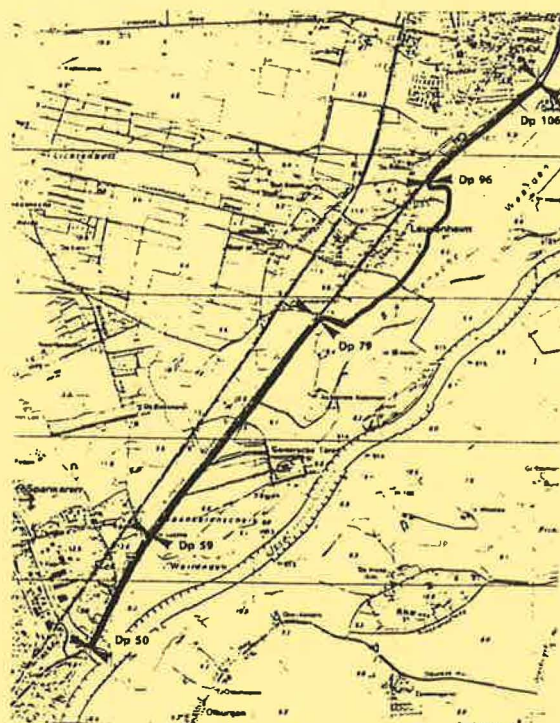

Richtlijnen voor het Milieu Effect Rapport (MER)

DIJKVERBETERING IJSSELDIJKEN SPANKEREN - BRUMMEN

Gedeputeerde Staten Van Gelderland
maart 1998

provincie
GELDERLAND

Richtlijnen voor
het milieu-effectrapport
verbetering IJsseldijk;
dijkvak Spankeren-Brummen
dp 50 - dp 106

Gedeputeerde Staten van Gelderland
maart 1998

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding en afbakening	1
2. Besluitvorming en doel	2
2.1 Besluitvorming	2
2.2 Extern beleidskader	2
2.3 Civieltechnische doelen	2
2.4 Visie	3
2.4.1 Landschap, natuur en cultureel erfgoed	3
2.4.2 Fricities en oplossingsrichtingen	4
3. Alternatieven en voorgenomen activiteit	4
3.1 Voorgenomen activiteit en alternatieven	4
3.1.1 Alternatieven	4
3.1.2 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)	4
3.1.3 Compenserende maatregelen	5
4. Gevolgen voor het milieu	5
4.1 Algemeen	5
4.2 Landschap	6
4.3 Natuur	6
4.4 Cultureel erfgoed	6
5. Vergelijking van alternatieven	6
6. Leemten in kennis	7
7. Evaluatieprogramma	7
8. Vorm en presentatie	7
9. Samenvatting van de projectnota/MER	8

Bijlagen

1. Hoofdpunten van het advies voor richtlijnen voor de milieueffectrapportage van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.
2. Openbare kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant d.d. 8 oktober 1997
3. Samenvatting en beantwoording van ingebrachte zienswijzen.

INLEIDING EN AFBAKENING

Het waterschap Veluwe en de directie Oost-Nederland van Rijkswaterstaat hebben het voornemen om de linker IJsseldijk tussen dijkpaal 50 en dijkpaal 106 (dijkvak Spankeren – Brummen) te verbeteren.

Ter ondersteuning van de besluitvorming omtrent het dijkverbeteringsplan, ex artikel 7 van de Wet op de waterkering, wordt een milieu-effectrapportage uitgevoerd.

De openbare bekendmaking van de start van de m.e.r.-procedure vond plaats in de Staatscourant van 8 oktober 1997 (bijlage 2).

De startnotitie heeft van 9 oktober 1997 tot en met 5 november 1997 ter inzage gelegen. Op 23 oktober 1997 is een openbare zitting gehouden over de startnotitie. Op de openbare zitting zijn geen belanghebbenden bij de dijkverbetering verschenen. Er zijn derhalve geen mondelinge zienswijzen ingebracht. Er zijn twee schriftelijke zienswijzen bij ons ingebracht. In bijlage 3 worden reacties gegeven op de ingebrachte zienswijzen.

De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft op 18 december 1997 haar advies voor de richtlijnen voor het milieu-effectrapport aan ons uitgebracht. Deze richtlijnen zijn voor een groot gedeelte gebaseerd op het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage. De hoofdpunten van het advies zijn weergegeven in bijlage 1.

Het advies haakt in op de startnotitie en richt zich vooral op die onderwerpen en punten die in de projectnota/MER nog nader toegelicht en onderzocht moeten worden en verder op die stappen in het planvormingsproces die nog ontwikkeld moeten worden.

De richtlijnen zijn bedoeld om richting te geven aan de inhoud van het op te stellen milieu-effectrapport. De richtlijnen bakenen daartoe af welke informatie, met name over milieu-aspecten, nodig is om een verantwoorde beslissing over de voorgenomen activiteit te kunnen nemen. Deze richtlijnen zijn in belangrijke mate gebaseerd op het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage. Daarnaast hebben wij het Gelders rivierdijkenplan als uitgangspunt gehanteerd bij het opstellen van deze richtlijnen.

De elementen uit de mondelinge en schriftelijke zienswijzen, welke in de verder procedure aandacht verdienen, zijn betrokken in de richtlijnen.

De gevraagde gegevens dienen opgenomen te worden in hetzij het MER, hetzij het plandocument, hetzij het geotechnisch rapport en/of bijlagen.

2. BESLUITVORMING EN DOEL

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

2.1 BESLUITVORMING

In de startnotitie is beschreven voor welk besluit de projectnota/MER wordt opgesteld en welke overheidsinstanties hierbij betrokken zijn. Ook wordt duidelijk gemaakt volgens welke procedures en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken.

In de projectnota/MER kunnen deze passages van de startnotitie worden overgenomen.

2.2 EXTERN BELEIDSKADER

De startnotitie vermeldt welke besluiten en beleidsnotities op rijks-, provinciaal en waterschapsniveau relevant zijn voor deze dijkverbetering en welke doelen, voorwaarden en wensen daaruit voortvloeien. Het MER moet duidelijk aangeven, hoe deze besluiten en beleidsnotities doorwerken bij deze dijkverbetering in de civieltechnische doelen en in de doelen die landschap, natuur en cultureel erfgoed (LNC) betreffen.

Daarnaast moet worden aangegeven wat voor dit specifieke project als beleidskader geldt: civieltechnische doelen (zie § 2.3); een visie op LNC-elementen (zie § 2.4.1), uitmondend in een visie op oplossingen bij deze dijkversterking (zie 2.4.2).

2.3 CIVIELTECHNISCHE DOELEN

Dit dijkvak zal op grond van de Wet op de Waterkering een rivierwaterstand met een kans van voorkomen van eens per 1250 jaar veilig moeten kunnen keren. De maatgevende hoogwaterstand (MHW) die bij deze overschrijdingsfrequentie - behoort is berekend uit een afvoer bij Lobith van 15.000 m³/s.

De startnotitie vermeldt dat bij reeds verbeterde dijkvakken in dijkkring 52 (Oost-Veluwe) is uitgegaan van een hogere maatgevende hoogwaterstand dan volgens de berekeningen van 1993 voor de IJssel nodig zou zijn. Verondersteld wordt dat dit een aanleiding kan vormen om af te wijken van de vastgestelde MHW en voor het ontwerpen van de waterkering een waterstand te kiezen die behoort bij een afvoer van 16050 m³/m. Wij kunnen instemmen met de werkwijze en de condities zoals die in de startnotitie zijn aangegeven. Dit betekent dat in het MER in ieder geval een situatie wordt uitgewerkt voor een maatgevende hoogwaterstand behorend bij het debiet van 15.000 m³/s.

Daarnaast kan, volgens de werkwijze en beargumenteerd zoals aangegeven in de startnotitie, een beoordeling worden opgenomen voor een dijkverbetering gebaseerd op een waterstand berekend uit een afvoer van 16050 m³/s.

Naast eisen aan de kruinhoogte worden ook criteria gesteld voor de stabiliteit. De startnotitie geeft aan, dat de microstabiliteit in het traject Leuvenheim een punt van aandacht vormt. Het MER zal duidelijk moeten maken, wat de consequenties zijn voor de macrostabiliteit.

Ook moet het MER het risico van opbarsten en de consequenties voor de stabiliteit van het binnentalud vermelden, mede gezien de afwezigheid van piping problemen.

Het derde civieltechnische doel betreft het beheer. De startnotitie geeft aan dat bij het dijkdeel rond Leuvenheim een taludverflauwing tot 1 : 3 wordt voorgestaan.

Het MER moet duidelijk maken:

- of door taludverflauwing LNC-waarden zullen worden aangetast, en zo ja, in hoeverre deze taludverflauwing een wens vanuit het beheer is, dan wel een harde randvoorwaarde vanuit stabiliteits- of erosietechnisch oogpunt;
- of handhaving van de glooiingshoek een optie is; daarbij moet duidelijk worden gemaakt, waarop de voorkeur voor verflauwing, naast kostenoverwegingen, is gebaseerd. Hierbij zou de te verwachten "winst" voor natuur ook aangegeven kunnen worden.
- of glooiingshoeken tussen 1 : 2,5 en 1 : 3 een optie vormen.
De consequenties zullen duidelijk moeten worden bij het zoeken naar en beschrijven van alternatieven/uitvoeringsvarianten.

2.4 VISIE

2.4.1 Landschap, natuur en cultureel erfgoed

De startnotitie bevat een goede inventarisatie en waardering van LNC-elementen, die in het MER kan worden overgenomen. Wij vragen om op grond van de inventarisatie en de waardering van LNC-elementen voor het project ook, naast veiligheidsdoelen, LNC-doelen te formuleren.

Op twee punten verzoeken wij de visie aan te vullen:

- De milieueffecten van de dijkverbetering zullen in dit geval voornamelijk optreden op de dijk zelf en in de strook langs de dijk. In die situaties waar knelpunten door de dijkverbetering zijn te verwachten moeten natuur en cultureel erfgoed nader worden onderzocht.
Voorbeelden zijn aantasting van bosschages of hagen of van archeologisch waardevolle plekken. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is de geringe vervangbaarheid van sommige vegetaties. Dit betekent dat in het MER concreter informatie over de natuur en het bodemarchief in de stroken langs de dijk moet worden opgenomen met consequenties voor de formulering van LNC-doelen.
- Ook moet het MER informatie verschaffen over de voor het buitenplaatsenlandschap karakteristieke zichtlijnen (vooral bij De Geldersche Toren), en voor behoud en eventuele versterking hiervan doelen stellen.

Archeologisch onderzoek vinden wij alleen zinvol als er in de gebieden met archeologische potenties ingrepen worden overwogen; in die gevallen kan de inventarisatie zich ook beperken tot de betreffende deelgebieden.

2.4.2 Fricties en oplossingsrichtingen

In het onderdeel "visie" zal het MER moeten aangeven, hoe de initiatiefnemer wil omgaan met fricties tussen de civieltechnische en de LNC-doelen.

Dit bepaalt het kader waarbinnen de oplossingen (= alternatieven) voor de dijkverbetering moeten worden uitgewerkt.

In de visie zal onder andere duidelijk moeten worden hoe afwegingen van beheer-technische en onderhoudstechnische voordelen tegenover behoud van LNC-waarden (onder andere in de strook langs de dijk) worden gemaakt. Wij vragen daarbij ook aandacht te besteden aan de mogelijkheden van natuurherstel en benutting van aanwezige potenties.

Ook kan bijvoorbeeld gemotiveerd worden aangegeven of het de bedoeling is om de (beleving van de) geschiedenis van delen van de dijk met een verschillende ontwikkeling door een verschillende vormgeving te accentueren.

Wij vragen aan te geven hoe in de vormgeving met de samenhang tussen de dijk en elementen wordt omgegaan, bijvoorbeeld bij aantakkingen van lanen.

3. ALTERNATIEVEN EN VOORGENOMEN ACTIVITEIT

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

3.1 VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1.1 Alternatieven

De startnotitie beschrijft het voorkeursalternatief en geeft aan, dat op basis hiervan een meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) zal worden geformuleerd. Als voorkeursalternatief en MMA niet samenvallen, dan moeten in ieder geval deze beide alternatieven in het MER worden beschreven. Afgevalen alternatieven hoeven niet te worden uitgewerkt. Wel moet de projectnota/MER inzicht geven waarom alternatieven afvallen dan wel ontwikkeld zijn.

3.1.2 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Behoud, zo mogelijk versterking en zo nodig compensatie van LNC-waarden zal het primaire doel van het MMA moeten zijn.

Veiligheidscriteria op grond van de Wet op de waterkering en de MHW 1993 staan daarbij niet ter discussie.

Uit de startnotitie blijkt, dat de basisinformatie hiervoor grotendeels al beschikbaar is. Het voorkeursalternatief daarentegen kan ofwel samenvallen met het MMA, ofwel hieruit worden afgeleid door beheer- en onderhoudsoverwegingen een (grotere) rol te laten spelen.

De startnotitie geeft aan dat het meest milieuvriendelijke alternatief zal worden gezocht op basis van het voorkeursalternatief. In principe is deze benadering alleen acceptabel als in de visie uitgangspunten voor bijvoorbeeld vereenvoudiging van het beheer en onderhoud ter discussie staan.

Uit de startnotitie is niet duidelijk met welke belangen bij de formulering van het MMA het meest rekening zal worden gehouden. Dit alternatief zal uiteraard moeten voldoen aan veiligheidscriteria en zal qua aanleg en qua onderhoud en beheer niet zo kostbaar moeten zijn dat er absoluut geen draagvlak voor bestaat. Wij menen dat het echter correct is als bij het bepalen van het MMA niet "maximaal" rekening wordt gehouden met het nastreven van maatschappelijk aanvaardbare kosten.

Wij verwachten, in ieder geval bij het zoeken naar het MMA, dat de volgende punten overwogen worden:

- maatregelen voor het behoud of de reconstructie van zichtlijnen;
- aanleg van nieuwe beplantingen, deels ter compensatie van bosschages, hagen of bomen die bij de dijkverbetering moeten verdwijnen, deels ter accentuering van karakteristieke plaatsen langs de dijk, bijvoorbeeld met groepen van zwarte populieren bij de Schans onder Leuvenheim.

3.1.3 Compenserende maatregelen

De startnotitie geeft al aan, dat eventuele schade aan de uiterwaarden op grond van het Structuurschema Groene Ruimte zal moeten worden gecompenseerd. Het is uiteraard de bedoeling dat effecten eerst zoveel mogelijk worden voorkómen, dan zoveel mogelijk worden gemitigeerd, voordat wordt overwogen wordt om ze te compenseren. Zoals aangegeven in de startnotitie moeten de mogelijkheden voor compensatie van verloren gegane LNC-waarden bij alle betreffende alternatieven worden beschreven.

4. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

4.1 ALGEMEEN

In de startnotitie is opgesomd welke beoordelingsaspecten zullen worden gebruikt om de gevolgen voor het milieu te bepalen. In dit hoofdstuk gaat het om aanvullingen van hetgeen reeds in de startnotitie is vermeld en om specifieke aandachtspunten.

4.2 LANDSCHAP

De gevolgen van de dijkverbetering moeten worden aangegeven voor de zichtlijnen (herstel/blokkade) en voor de karakteristieke onderlinge relaties van het buitenplaatsenlandschap.

4.3 NATUUR

In de effectbeschrijving moet specifiekere aandacht worden besteed aan het gebied op en onmiddellijk langs het dijkvak.

Het MER moet aangeven welke effecten er zullen optreden voor dassen en amfibieën.

4.4 CULTUREEL ERFGOED

In aanvulling op de effecten die in de startnotitie worden aangegeven moet het MER ingaan op de gevolgen van de dijkversterking voor de samenhang tussen de elementen zoals de parkaanleg en lanenstructuren rond de Gelderse Toren onderling en met de dijk, de gevolgen voor het bodemarchief en de gevolgen voor de waarneembaarheid van de ontwikkelingsgeschiedenis van de dijk.

5. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van de dijkverbeteringsalternatieven moeten onderling én met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen.

Bij de vergelijking van de alternatieven kunnen de financiële aspecten van de alternatieven worden betrokken om de realiteitswaarde van de alternatieven beter te kunnen beoordelen. Dit is in het kader van de milieueffectrapportage niet verplicht, maar het maakt de besluitvorming meer inzichtelijk. Dit geldt met name voor een kostenvergelijking van de diverse mogelijke bijzondere constructies met de meer conventionele oplossingen.

6. LEEMTEN IN KENNIS

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

De leemten in kennis en informatie, die van belang zijn voor een goede oordeelsvorming, moeten worden genoemd.

Het doel van deze beschrijving is om een indicatie te krijgen van de volledigheid van de informatie voor de besluitvorming.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre dit de kwaliteit van de besluitvorming beïnvloedt.

7. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

Wij moeten bij het besluit over het dijkverbeteringsplan aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen treffen.

Wij vragen de initiatiefnemers in het MER al een aanzet tot een programma voor dit onderzoek te geven, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

Wij zullen, samen met de waterschappen nagaan hoe de evaluaties van de dijkverbeteringen grotendeels uniform uitgevoerd kunnen worden. Daarnaast zal onderzocht worden welke voordelen een eventuele opname van dit programma in het volgens de Wet op de waterkering voorgeschreven dijkregister kan opleveren.

8. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

Voor de overige presentatie verzoeken wij het volgende:

- het MER beknopt te houden;
- achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;

- kaartmateriaal te voorzien van een leesbare ondergrond met de gebruikte topografische namen en een duidelijke legenda, met kaartschaal;
- reële ontwerpprofielen voor alle alternatieven.

9.

SAMENVATTING VAN DE PROJECTNOTA/MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig betoog leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de belangrijkste LNC-elementen en patronen in het studiegebied;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven/varianten;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit;
- de vergelijking van de alternatieven (zo mogelijk in tabelvorm).

Wij bevelen aan ook in de samenvatting goed gebruik te maken van kaarten, figuren en tabellen.

**BIJLAGEN BIJ DE RICHTLIJNEN
SPANKEREN-BRUMMEN**

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES VOOR RICHTLIJNEN VOOR DE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE VAN DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

Het waterschap Veluwe en de directie Oost-Nederland van Rijkswaterstaat hebben het voornemen om de linker IJsseldijk tussen dijkpaal 50 en dijkpaal 106 (dijkvak Spankeren – Brummen) te verbeteren.

Ter ondersteuning van de besluitvorming over het dijkverbeteringsplan ex artikel 7 van de Wet op de waterkering wordt milieueffectrapportage uitgevoerd.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) meent dat in het milieueffectrapport (MER) voor dit dijktraject in het bijzonder de volgende onderwerpen aandacht behoeven:

- de **hoogwaterstand** waarop de dijk wordt gedimensioneerd. De Commissie adviseert om uit te gaan van een maatgevende hoogwaterstand die overeenkomt met een debiet (in de Boven-Rijn bij Lobith) van 15.000 m³/s. Blijkt dat dijkversterking, gedimensioneerd op een debiet overeenkomend met 16.050 m³/s bij Lobith, niet leidt tot extra aantasting van het landschap, de natuur of het cultureel erfgoed (LNC-waarden), dan kan om die reden een variant die op dit debiet is gedimensioneerd, in het MER worden opgenomen;
- de **hellingshoek** van het binnentalud van de dijk. De Commissie adviseert om taludverflauwing om het beheer te vergemakkelijken alleen als reële optie te beschrijven voor die deeltrajecten waar dit niet tot aantasting van LNC-waarden leidt;
- de **vegetatie op en onmiddellijk langs de dijk**. In sommige gevallen zal die gemakkelijk kunnen worden gecompenseerd, in andere gevallen – zoals het bosschage bij de kruising van de Soerensche beek – is het de moeite waard om in de plannen de verwijdering van de vegetatie zo veel mogelijk te voorkómen. De Commissie adviseert om in aanvulling op de informatie in de startnotitie meer gegevens over de strook van en naast de dijk in het MER op te nemen en deze gegevens te gebruiken bij het formuleren van een visie.

BEKENDMAKING

Terinzagelegging en openbare bijeenkomst / Wet Milieubeheer / Wet op de Waterkering

Dijkverbeteringsproject IJsseldijken dijkvak Spankeren-Brummen

Aanleiding

Het dagelijks bestuur van het waterschap Veluwe te Apeldoorn heeft, mede namens Rijkswaterstaat, Directie Oost-Nederland op 1 oktober 1997 de startnotitie milieu-effectrapportage voor de verbetering van linker oever van de IJssel, ingediend. Het gaat hierbij om het dijkvak Spankeren-Brummen, dp 50-106, gelegen in de gemeenten Brummen en Rheden.

Te volgen procedure

De startnotitie is een eerste stap naar het milieu-effectrapport (MER) en het uiteindelijke dijkverbeteringsplan. In de startnotitie geeft het waterschap in hoofdlijnen informatie over de manier waarop de voorgenomen verbetering van het dijkvak wordt aangepakt. Aan de hand van de reacties op de startnotitie, de adviezen van wettelijke adviseurs en de Commissie voor de milieu-effectrapportage stellen wij de richtlijnen voor het te maken milieu-effectrapport op. Deze MER zal over enige tijd samen met de projectnota en het ontwerp-dijkverbeteringsplan ook ter inzage worden gelegd.

Terinzagelegging

Van 9 oktober tot en met 5 november 1997 ligt een exemplaar van de startnotitie ter inzage in:

- het kantoor van Rijkswaterstaat, Directie Oost-Nederland te Arnhem, Rijkskantorengebouw, Gildemeestersplein 1 te Arnhem, op werkdagen 09.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 16.00 uur;
- het waterschapshuis van het waterschap Veluwe, Brinklaan 268 te Apeldoorn, op werkdagen van 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 16.00 uur en verder in nader overleg, tel. (055) 527 22 42;
- het gemeentehuis van Brummen, Engelenburgerlaan 31 te Brummen, op werkdagen van 08.30 tot 16.30 uur, bovendien donderdag van 16.30 tot 18.30 uur;
- het gemeentehuis van Rheden, Hoofdstraat 3 te De Steeg, op werkdagen van 08.30 tot 16.30 uur;
- de bibliotheek van het Huis der Provincie, Markt 11 in Arnhem, op werkdagen van 08.30 tot 16.30 uur.

Belanghebbenden die niet in staat zijn tijdens kantooruren de ter inzage gelegde stukken in te zien, kunnen contact opnemen met het Projectbureau dijkverbetering van de provincie Gelderland (zie onderstaand telefoonnummer).

Schriftelijke reacties

Tijdens de periode van terinzagelegging kan een ieder bij ons college schriftelijk zienswijzen indienen, die een bijdrage kunnen leveren aan de op te stellen richtlijnen voor het milieu-effectrapport. Deze zienswijzen dient u te zenden aan Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, onder vermelding van nr. MW 97.42714. U kunt daarbij verzoeken uw persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Openbare zitting

Behalve schriftelijk kunt u ook mondeling reageren. Hiervoor wordt op 23 oktober 1997 om 19.30 uur een openbare zitting gehouden in Stichting Welzijn Brummen, Graaf van Limburg Stierumplein 5 te Brummen. Aan het begin van de avond wordt een korte toelichting gegeven op de startnotitie.

Nadere informatie

Voor nadere informatie over de startnotitie of de procedure kunt u zich wenden tot:

- het waterschap Veluwe, de heer C. Langelaan, tel. (055) 527 22 42;
- de provincie Gelderland, Projectbureau dijkverbetering, de heer F. Verhoef, tel. (026) 359 88 07

Arnhem, 6 oktober 1997 - nr. MW 97.42714

**provincie
GELDERLAND**

Gedeputeerde Staten van Gelderland
J. Kamminga - voorzitter
drs. C.P.A.G. Crasborn - griffier

Bijlage 3

Samenvatting en beantwoording van de ingebrachte zienswijzen.

De openbare bekendmaking van de start van de m.e.r.-procedure vond plaats in de Staatscourant van 8 oktober 1997 (bijlage 2).

De startnotitie heeft van 9 oktober 1997 tot en met 5 november 1997 ter inzage gelegen. Op 23 oktober 1997 is een openbare zitting gehouden over de startnotitie. Op de openbare zitting zijn geen belanghebbenden bij de dijkverbetering verschenen. Er zijn derhalve geen mondelinge zienswijzen ingebracht. Er zijn twee schriftelijke zienswijzen bij ons ingebracht. De wettelijke adviseurs hebben geen aanleiding gevonden om opmerkingen te maken.

Hieronder treft u de behandeling van de twee zienswijzen aan.

1. Gelderse Milieufederatie te Arnhem.

Samenvatting zienswijze.

Bezwaar wordt gemaakt tegen het hanteren van een hogere ontwerpwaterstand dan de afgesproken maatgevende hoogwaterstand (MHW) die behoort bij een afvoer van 15.000 m³/s. Opnieuw wordt het structureel hanteren van een hogere ontwerpwaterstand feitelijk uitgangspunt, waarbij aangetoond moet worden dat "de benodigde extra maatregelen de bestaande (LNC-) waarden langs de dijk niet (verder) aantasten"

De twee argumenten die worden aangedragen in de startnotitie ter onderbouwing van het kunnen hanteren van een hoger waterstand worden onjuist of niet aan de orde geacht.

Wanneer toch gekeken zou moeten worden naar het hanteren van een hogere waterstand zouden ook te verwachten effecten bij de dijkvakken in de dijkkring die gedimensioneerd zijn op het huidige MHW aangegeven moeten worden.

Reactie op de zienswijze.

Dit dijkvak zal op grond van de Wet op de Waterkering een rivierwaterstand met een kans van voorkomen van eens per 1250 jaar veilig moeten kunnen keren. De maatgevende hoogwaterstand (MHW) die bij deze overschrijdingsfrequentie - behoort is berekend uit een afvoer bij Lobith van 15.000 m³/s.

De startnotitie vermeldt dat bij reeds verbeterde dijkvakken in dijkkring 52 (Oost-Veluwe) is uitgegaan van een hogere hoogwaterstand dan volgens de berekeningen van 1993 voor de IJssel nodig zou zijn. Verondersteld wordt dat dit een aanleiding kan vormen om af te wijken van de vastgestelde MHW en voor het ontwerp van de waterkering een waterstand te kiezen die behoort bij een afvoer van 16050 m³/m. Wij kunnen instemmen met de werkwijze en de condities zoals die in de startnotitie zijn aangegeven. Dit betekent dat in het MER in ieder geval een situatie wordt uitgewerkt voor een maatgevende hoogwaterstand behorend bij het debiet van 15.000 m³/s. Daarnaast kan, volgens de werkwijze en beargumenteerd zoals aangegeven in de startnotitie, een beoordeling worden opgenomen voor een dijkverbetering gebaseerd op waterstand die is berekend bij een afvoer van 16050 m³/s.

Uitdrukkelijk is daarbij aangegeven dat de extra maatregelen, de bestaande LNC-waarden langs de dijk niet verder aantasten.

In de startnotitie is eveneens aangegeven dat de resulterende meerwaarde verder wordt aangegeven en afgewogen. Voor ons is het belangrijk dat het MER voorziet in heldere en volledige informatie om een goede afweging te maken. Wij vinden dat hieraan met het gestelde in de startnotitie zelf en met de aanvullingen onder "civieltechnische doelen" via de richtlijnen voldaan kan worden.

Wij vinden het niet juist te veronderstellen dat er directe effecten verwacht kunnen worden bij de dijkvakken die vrij recent op basis van het huidige MHW zijn verbeterd. Er kan niet van worden uitgegaan dat het aanhouden van een hogere waterstand bij Spankeren-Brummen ook direct tot gevolg heeft dat daardoor de maatgevende waterstand in de gemeente Voorst ook hoger moet worden. In het kader van het project "Ruimte voor Rijntakken" zal gezocht worden naar mogelijk andere effectieve maatregelen dan verdere dijkverbetering. Trajectgewijs zal dan ook hydraulisch bekeken worden op welke wijze de huidige MHW's bij een verhoogde afvoer kunnen worden gehandhaafd. Wij achten het dus niet correct te denken in een richting waarbij reeds verbeterde dijken opnieuw verbeterd worden. Wij ondersteunen het rijksbeleid, waarin aangegeven is dat verdere dijkverbetering, na de ronde die nu afgerond wordt, sluitstuk behoort te zijn.

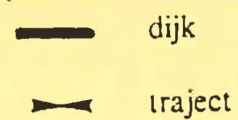
2. Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek te Amersfoort.

Samenvatting van de zienswijze.

In het rijksbeleid staat het streven naar behoud van archeologische waarden ter plekke voorop. Het bodemarchief is vrijwel de enige informatiebron voor het grootste deel van het verleden. De verwachting is dat bij deze dijkverbetering weinig activiteiten zullen plaatsvinden, die schade kunnen toebrengen aan het bodemarchief.

Reactie op de zienswijze.

Tijdens het opstellen van de startnotitie is door de Grontmij met u overlegd. Uw reactie is een ondersteuning van de weergave in de startnotitie. De verwachting is dat weinig schade aan eventueel aanwezige archeologische waarden te verwachten is. Als vervolg op het advies van de commissie-mer hebben wij toch enkele concrete aandachtspunten in de richtlijnen opgenomen (par 2.4.1). Daarnaast verwijzen wij naar concrete afspraken tussen het ROB enerzijds en de waterschappen en de provincie anderzijds inzake het omgaan met archeologische waarden wanneer deze tijdens de uitvoering van de dijkverbetering worden aangetroffen. De afspraak is dat dan het ROB direct wordt ingeschakeld en dat het ROB dan direct adviezen geeft of verder maatregelen treft. De snelle uitvoering van de dijkverbetering blijft daarbij voor beide partijen het uitgangspunt.

Ligging van het dijkvak met trajectindeling